

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, a rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 39.

V Ptuju v nedeljo dne 27. septembra 1908.

IX. letnik.

Iz Ptuja.

Gospod dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj, državni in deželni poslanec, trdil je na kmetem shodu, ki se je vršil dne 23. avgusta 1908 v „narodnem domu“ v Ptuju, sledeče:

1. „Mi protestiramo najodločneje proti temu, da bi se porabilo podporne denarje za zgradbo palače.“

2. Podporni denarji se morajo razdeliti od ljudi, do katerih ima ljudstvo zaupanje. Sedanji okrajni zastop ni izvoljen po volji ljudstva in zato ne moremo imeti zaupanja do njega.

3. Podporne denarje se ne sme porabiti za zgradbo cest, po katerih se bi ptujška gospoda lahko v svoje vinograde vozila.“

Predno se je postavil okrajni zastop proti zgorajnim trditvami gospoda dvornega svetnika definitivno, povabil ga je okrajni odbor po načelniku gospodu Josefu Ornig, da naj se glede v teh trditvah ležečega očitavanja proti okrajnemu odboru opraviči. Nato je izdal g. dvorni svetnik dr. M. Ploj sledečo

Izjavo:

„Nikdar mi ni prišlo na um trditi, da ima okrajni odbor namen, porabiti za okraj Ptuj odpadajoči del za Štajersko določene svote K 300.000 za zgradbo; vsaj mi je bilo znano, da ni bila dovoljena ta svota za podpore v bedi, temveč izrecno za dviganje po suši težko oskoderovane govedereje, da se ima z njo od državne uprave mrvo in slamo nakupiti in to razdeliti po c. k. okrajnih glavarstvih. Moje tozadevne trditve se tičejo edino denarjev za bedo, ki jih bode vlada glasom svojih obljub po zimi dovolila za dviganje in opomoč po suši nastali bedi vsled slabe krompirjeve in koruzne žetve itd., to pa z ozirom na to, ker je bilo med kmetiskim ljudstvom splošno razširjeno mnenje, da se hoče te denarje tudi v namene zgradb porabiti.“

Kar se tiče moje trditve, da so se ceste v Halozah večinoma v interesu mestnih posestnikov vinogradov gradilo in se hoče to tudi v naprej storiti, izjavljam, da sem storil to trditev na podlagi konkretnih, posebnih cest se tikočih poizvedb in trditve od strani zaupljivih oseb ptujškega okraja; zdaj pa, ko sem dobil od strani okrajnega odbora natančna pojasnila glede vzrokov in namenov cestnih zgradb, izjavljam istotako lojalno, da sem zdaj o ti stvari tako informiran, da moram svoja prejšnja pojasnila za ednostranska smatrati; zato tudi svojih tozadevnih trditve ne morem več vzdrževati.“

Ptuj, 15. septembra 1908.

Dr. M. Ploj l. r.

Svoji k svojim!

To je geslo, s katerim hoče prvaštvo upreči kmete v svoj jarem.

Kmet naj bode naroden, to se pravi: on naj podpira edino svoje lastne pijavke!

Kmet naj bode naroden, to se pravi:

on naj kupuje v „narodnih“ štacunah slabo blago, samo da ustreže prvaštvu.

Kmet naj bode naroden, to se pravi: on naj plačuje to slabo blago veliko dražje nego dobro blago pri naprednih trgovcih.

Kmet naj bode naroden, to se pravi: on naj nosi svoje krvavo prihranjene krajcarje v prvaške posojilnice, kjer se dela lahkomišelnost z njegovim denarjem.

Kmet naj bode naroden, to se pravi: on naj bode hlapec prvaških škrijcov, on se naj za te ljudi pusti zapirati in postreliti...

Ne, nikdar ne!

Slovenski kmet in nemški meščan sta eden od drugega odvisna! Eden brez drugega ne moreta izhajati!

„Svoji k svojim“ to je geslo tistih, ki hočejo ljudstvo izkoriščati. Mi pa pravimo:

Tam kupi, kjer dobiš po ceni in dobro!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Kmeti stan je pravi mladinski studenec fizične in нравne ljudske moči. Delo, v prosti naravi, polno menjave, okrepča truplo in duh. Naravni, ednostavni način življenja, daleč od vživanja in vznemirjenja mesta in industrije, podpret po verstvu in нравni strogosti, naredi svežega, ustvari življensko moč in veselje in zagotovi družini bogato vsebino ter krepki obstoj. Sinovi dežele dajejo najboljše vojake in častnike. Dežela in kmetijstvo kažeta najmanjšo umrljivost in največji preostanek rojstev. Velika mesta se vzdržujejo in povečajo edino s preostankom dežele. Tudi akademični poklici, zlasti duhovništvo in učiteljstvo, se sestavljajo v velikem delu iz kmetkega stanu.“

Prof. Dr. Hitze.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nemiri.

Torej so prvaški hujskači dosegli, kar so hoteli. S slepo strastjo so hujskali ljudstvo v vedno večje razburjenje in — padle so žrtve. Vso to divjanje, ki smo ga doživeli zadnje dni v Ptuju, Mariboru, Celju in najgrozovitejše v Ljubljani, je le prvi poiskus upora tistih panslavističnih razgrajčev, ki hočejo s silo razbiti Avstrijo in raztrgati kronovine avstrijske. Seveda, zdaj vpijejo, da hočejo Nemci slovenske kmete pobiti. Mi pa vprašamo: Zakaj je vladal skozi desetletja in stoletja mir na Štajerskem in Koroškem, zakaj so živeli Nemci in Slovenci složno drug poleg drugega? Šele ko je začelo prvaštvo s svojo panslavistično gonjo, je vstvarilo umetna nasprotja, ki so dovedla do zadnjih nemirov. To je resnica, ki se ne da prikriti. Starejši, odrasli kmetje ne čutijo nobenega sovraštva proti meščanom in tržanom, ker zato tudi nimajo nikakršnega povoda. Le tisti mladeniči, ki dobivajo svojo „izobrazbo“ od prvaških bralnih društev, čitalnic in izobraževalnih društev, so tako podivjani, da ne vedo več kaj delajo. Žalostno je, da igra na Spodnjem Štajerskem pri temu

ravno učiteljska „narodna stranka“ to žalostno vlogo. Prvaki so učitelje opozarjali, naj pričnejo kmetске fante v mesto, da bi potem demonstrirali. Učitelji prvaške baze so torej tudi v prvi vrsti krivi vseh teh žalostnih dogodkov. To priznava tudi klerikalni slovenski listi sami in ti listi gotovo niso naši prijatelji. Duhovništvo se sramuje teh dogodkov, katerih se tudi udeležiti ni hotelo. Duhovniki niso agitali za ptujске izgrede, ker so vedeli, da nima taka gonja nobenega pomena, temveč da slovenskemu ljudstvu le škoduje. Le prvaški učitelji in smrkovi študenti so se hoteli pokazati ter so rogovillili, dokler niso padale zaušnice. Ko je prišel boj, so se povzročitelji vse gonje seveda pokrili. Na ulici so pustili le zaslepljene, nahujskane nevedneže, ki sami niso vedeli, kaj da pravzaprav hočejo. Ali je videl kdo rečimo širokoustnega urednika Špindlerja na cesti? Ne, v ozadju hujskajo ti junaki, potem pa se poskrrijejo, — ura, pa — s čepo za njih v ogenj po kostanj...

Tako je bilo v Ptuju! V svojih listih seveda zdaj lažejo, da so bili v Ptuju slovenski kmetje napadeni. Slovenski kmetje so hodili, hodijo in bodejo hodili tako mirno skozi mesto, kakor doma v svoji vasi. Tem kmetom noče nikdo ničesar, ker ve vsak pametni človek, da oni niso povzročitelji gonje. Sicer pa je kmet itak v našem taboru. Kmet se je že davno naveličal, biti suženj in igrača v roki prvaštva, ki ga hoče le zlorabljati v svoje politične ter strankarske namene...

Pa še nekaj! Povedali smo že v zadnji številki, da so izhajali nemiri v Ptuju od kranjske strani. Dokaz temu je dejstvo, da so pričeli izgrediti šele v hipu, ko so došli Ciril in Metodovci iz Ljubljane in ostalega Kranjskega. Dokaz temu, da se je šlo le in edino za kranjsko gonjo, je pa tudi dejstvo, da so se nadaljevali izgredi v Ljubljani in sicer v tako močnem obsegu, da je moralo vojaštvo na napadence streljati in da je bilo vsled tega več oseb ubitih in težko ranjenih.

Prvaški listi hočejo zdaj slovenske štajerske kmete razburiti in mobilizirati za kranjske sokolaše, za kranjsko-liberalne prenapeteže. Lažejo na vse pretege, samo da bi tudi na Štajerskem povzročili nevarne izgrede, da bi tudi na Štajerskem za Kranjce tekla vroča kri... Tudi zdaj se ne mirujejo! Kajti prvakom ni nič za eno kmetško življenje; njim je samo za dosego svojih deželno-izdajalskih namenov.

V naslednjem podamo na kratko natančna poročila:

Ljubljana.

Kar se je zgodilo v Ptuju, gotovo ni bilo ničesar svet pretresujočega. Par kranjskih hujskačev se je za ušesa prišlo in dobili so jo tudi domači hujskači a la Brenčič, Kureš, dr. Koderman itd. Niti ene težke telesne poškodbe ni bilo opaziti. Navadni pretep je bil in nekaj šip je pri temu ljudstvo razrušilo. Komaj se je o teh dogodkih izvedelo, ko je že ljubljanski

„Slovenski narod“, glasilo brezvercev najhujše vrste, pričel z naravnost neverjetno surovostjo proti ljubljanskim Nemcem hujskati. Vkljub temu, da je Ljubljana popolnoma slovenska, (svoj čas je bila nemška!) stanuje v nje vendar kakšnih 7.000 Nemcev. To malo število Nemcev pa tvori vendar največjo gospodarsko moč na Kranjskem. Nemci na Kranjskem plačujejo veliko več davka nego kranjski Slovenci. In vendar jih ti ljudje sovražijo iz dna svoje nahujskane duše. Vprašamo: kaj so storili ti miroljubni ljubljanski Nemci, da se jih je nakrat napadlo? Ničesar ne! Ljubljana je le hotela svojo bestialnost pokazati! In pokazala jo je, tako da se zgraža nad njo ves civilizirani svet.

Celi teden je prvaški „Slov. narod“ nesramno proti Nemcem hujskal. Vlada je zatisnila oči in tega menda ni videla. V petek so priredili potem v Ljubljani shod, na katerem so prvaški voditelji (seveda sami doktorji) grozno hujskali. In takoj potem je udrila množica brez vzroka na ulice ter pričela s kamenji pobijati vsa poslopja Nemcev. Tudi streljali so v nemške hiše ter metali kamenje, veliko ko pest. V kazino (nemško društveno hišo) je priletel kamen, ki tehtal 8 kilogramov. Podivjana druhal je razbila vse šipe nemške društvene hiše, nemške ljudske šole, otroškega vrta, dekliškega zavoda, več kavaren, gostilen in prodajalen. Posebno važno je, da je ta prvaška druhal razbila šipe vseh nemških šol! Snemali so nemške napise, ki so jih metali v Ljubljano. Z eno besedo: bilo je to divjanje, podobno onemu turških razbojnikov na Balkanu. Ljubljanski župan Hribar proti temu seveda ni ničesar ukrenil. Samoumevno, saj on spada med glavne povzročitelje, njegova liberalna stranka je napravila te izgrede, ki jih obsoja sleherni človek, tako tudi slovenski klerikanci. Šele ko je bilo vse pobito, je prišlo vojaštvo in napravilo pozno po noči red. Mislijo bi se, da bode zdaj drugi dan red. Vlada je odvzela bivšemu agentu in sedanjemu županu Hribarju vso policijsko moč. Ko bi to takoj v začetku storila, bi se gotovo taki divjaški slučaj ne dogodili. Ali na Avstrijskem ne bi bilo vedno prepozno. Drugi dan (v soboto) so se nadaljevali izgrede. Čez dan je bilo še nekaj mirno, ali ko se je pričelo mračiti, prišlo so zopet ljubjanske barabe iz svojih kotov in pričele razbijati. Le z največjim naporom so napravili orožniki in vojaki red. Mnogo oseb je bilo tudi aretiranih, več vojakov pa ranjenih. Najhujši izgredi pa so se dogodili v nedeljo. „Slovenski narod“ je namreč še vedno naprej hujskal in zato ni čudno, da so se ljudje pripravljali na nove napade. Vse mesto je bilo polno vojaštva. Vojaki 17. in 27. infanterijskega polka so stražili in obkrožili zlasti nemško kazino, na katero je imelo nahujskano ljudstvo največjo piko. V mraku pa so pričeli zbesneli ljudje celo na vojake kamenje metati. Neki vojak je bil težko ranjen. Na oficirja Majerja pa je nameril prvaški študent revolver. Zdaj je počila vojaštvo potrepeljivost in oficir je pustil streljati. Učinek je bil grozovit. Deset oseb se je valjalo v svoji krvi. Dve osebi — neki 15 letni študent in neki 21 letni mašinist „narodne stranke“ sta bili takoj mrtvi, ostali pa težko ranjeni. Zdaj je ljudstvo zbežalo. Združevalo se je pa zopet na drugih krajih mesta. Tudi dragonci so morali streljati. To je plod prvaške gonje! Mesto da bi slavni voditelji ljudstvo pomirili, mesto da bi gledali, da se razide, ker dobro vedo, da se vojaštvo ne sme upirati, hujskali so naprej, dokler ni tekla kri. Ta nedolžna kri pade na prvaške hujskače, oni so odgovorni, oni nosijo madež morilca na čelu!

Maribor.

Prvi izgredi v Ljubljani so napravili na prebivalstvo Maribora velik vtis. Razburjenje je postalo na soboto večer velikansko. Prikipelo pa je v trenutku, ko so neki prvaški smrkolini pričeli provocirati in izzivati. Hitro nabrana množica se je navalila na „narodni dom“ in razsula tam ter v nekaterih drugih poslopih šipe. Policija je napravila izgredom konec.

Celje.

Za nedeljo so se pričakovali v Celju veliki

izgredi. Da bi hujskanje ne ponehalo, so sklicali namreč celjski dohtarski in drugi prvaki ponešrečene „narodne stranke“ sokolsko veselico. Pričakovali so, da bode kmetško ljudstvo v tisočih prihitelo in se morda pretepavalo za — svoje lastne odtube. Ali kmetje so se prepadetno in so raje doma. Prvaški paglavci pa so pred „narodnim domom“ jezike kazali in izzivali. Vsled tega je pobilo razburjeno prebivalstvo vse šipe tega poslopja, kakor tudi poslopja prvaške tiskarne, prvaške posilnice, zvezne trgovine, dr. Hrašovica itd. Vojaštvo je bilo poklicano in napravilo „šturm“. Potem je zastražilo vse ceste in to celo noč. Razven neke ženske, ki je bila od nekega vojaka zabodena, se ni zgodilo večjih nesreč.

Ptuj.

V ptujskem okraju hujskajo prvaki še vedno. Kakor da bi pridigovali vojsko proti Ptuj, izgleda stvar. Po vaseh obdržavajo shode in hujskajo. Tako je bilo v nedeljo popoldne več shodov v ptujski okolici. Vsi so imeli namen, nahujskati ljudstvo v nasilstva. Glavni kričači bi se potem seveda poskrili, vboji zapeljani mladenci pa naj bi se pustili za te lopove postreliti ali pa zapreti. V noči od sobote na nedeljo je zastražilo vojaštvo vse večje dohode v mesto. Zgodilo se pa ni ničesar. Prihodno nedeljo namenjajo hujskači prirediti zopet več takih brezvestnih shodov. Opozarjamo oblast na to nečuvno postopanje brezvestnih ubijalcev, ki hočejo na vsak način kri pretakati. Naprednjaki odklonimo vsako odgovornost za posledice te gonje!

Sevnica.

Tudi v raznih manjših krajih so se zgodili nemiri. V Sevnici so zbesneli sokolski tolovaji bombardirali s kamenji nemško šolo. Kakor se vidi, imajo ti kulturonošci največjo jezo na šole. V Kočevju je neki c. k. slovenski uradnik streljal na občinstvo. V Kamniku so napadli dirjaki zdravilišče. Niti bolnišnice tej bandi niso svete.

Pismo škofa.

Vse kar je krščanskega, obsoja ljubljanske divjake. Tako je poslal ljubljanski knezoškof dr. Anton B. Jeglič voditelju Nemcev sledeče pismo: „Goričane 22. sept. 1908. Vaše blagorodje! Pretekli teden sem imel v neki oddaljeni fari opravka. Ko sem prišel včeraj v Goričane, poročalo se mi je o grešnih in nezmislilih izgredih proti Nemcem. Kot katoliški škof obsojam najodločnejše nepatriotično narodnostno gonjo, zlasti vse psovaje, sovraštvo in poškodovanje lastnine. Zato obžalujem in obsojam grozovito razbijanje, ki ga je izvršila nahujskana in zapeljana ljudska množica na lastnini nemških someščanov v Ljubljani. Oj ko bi mogel napraviti, da bi se ne zgodilo! Gospod! Prosim Vas, bodite tako prijazni, to moje obžalovanje in globoko mojo žalost glede ljubljanskim Nemcem prizadete krivice na primerni način naznaniti. Z veleštovanjem udani Anton Bonaventura, knezoškof.“

Torej je najvišji cerkveni poglavar na Kranjskem sam priznal in povedal, da so prvaški hujskači najpodlejši zločinci!

Kmetje! Kranjski hujskači so vpriporili v Ljubljani tako brezvestno gonjo, da je prišlo do punta. Metali so kamenje in streljali na c. kr. vojake. Tako delajo le puntarji in ustaši. Ne pustite se voditi od teh ljudi!

Bojkot.

Že zopet rožljajo prvaški jeziki in kličejo: „Svoji k svojim!“ Noben Slovenec ne kupi pri nemškemu trgovcu! Svoji k svojim!

Kaj pomeni pravzaprav beseda „svoji k svojim“? Po našem mnenju bi se morala glasi: „tvoje k mojim“. Beseda ne pomeni nič drugega, nego da naj slovensko ljudstvo ves svoj denar v prvaške žaklje z nosi. Kakor se vidi, je to prav modri

patriotizem. Prvaki tulijo besno svoje hrvaško-narodne pesni, potem pa snamejo svoj klobuk pred preprostim ljudstvom in pravijo: Zdaj, ko smo tako fejsť zapeli, nam pa dajte vaše groše. In to se pravi „svoji k svojim!“ Ves prvaški nacionalizem ni drugega nego najgrša sebičnost, najnavadnejši kšeft, ki ga hočejo napraviti na troške neizobraženega ljudstva.

„Svoji k svojim“, — dobro! To se pravi: slovenski kmet, obrtnik in delavec naj kupuje edino pri „narodnem“ trgovcu, naj naročuje svoje blago edino v „narodnih“ fabrikah, naj izročuje svoje tožbe edino „narodnim“ advokatom itd. Ali kupčija temelji na zaupanju. Zato vprašamo: Ali so ti „narodni“ trgovci in advokati vredni kmetškega zaupanja? Le par slučajev naj zopet ponavljamo! Kaj je bilo z neko „narodno“ štacuno v Ptuj? Zakaj so jo zaprli? Kaj je z drugo ptujsko trgovino? Kaj s tretjo? Ali je bilo denarno gospodarstvo teh tridk tako vzorno, da bi res mogle dajati boljše in cenejše blago? Ali zamorejo take firme, ki hirajo, poginejo ali pa živijo po milosti drugih ljudi, res konkurirati s firmami, katerih gospodarstvo je urejeno, ki so aktivne, ki imajo dovolj prometnega kapitala? Mislimo, da ne! Zato se tudi nobeden pametni trgovec ne boji konkurence takih pritlikavih firm, pa če tem zadnjim tudi še tolikokrat prvaške posojilnice na pomoč prilajajo! „Narodne štacune“ so še vedno propadale in propadajo i dandanes, ker so osnovane na popolnoma napačni podlagi, ker nimajo zdravega temelja, ker nimajo pravega vodstva, ker ne znajo računati in ker špekulirajo edino na „narodnjaštvo“, katerega pa najdemo v ljudstvu samem presneto malo! Mislimo torej, da je popolnoma opravičeno, ako ljudstvo do „narodnih štacun“ nima nika-

koršnega zaupanja. Ista je stvar pri „narodnih“ fabrikantih in denarnih zavodih. Kar se tiče prvih, omenimo le slučaj šoštanjskega usnarja Vošnjaka, ki je bil gotovo eden najhujših prvakov, ki je prišel sam v gospodarstvi polom in je spravljal svojo brezvestnostjo skoraj tudi prvaško posojilnico v propad. Sicer pa sploh ni slovenskih „narodnih“ bank. Kje pa jih imate? Mislite, kupujete „slovensko“ blago, ako greste v „narodne štacune“? Tu se pač krvavo motite. Narodnjak-trgovci kupuje sam pri Nemcu in mora pri Nemcu kupovati. Slovenske industrije sploh ni. Vsa industrija na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem itd. leži v nemških rokah in že to dejstvo kaže vso zmedenost, vso otročarijo prvaškega bojkota. Kar se pa tiče denarnih zavodov, pravimo le to-le: Kdor je lahko miseln, naj nosi svoje krvavo prislužene krajcarje le v prvaške posojilnice. Saj je v vsaki vasi že cela vrsta takih posojilnic, tako da vidimo na vsaki drugi koči tablo posojilnice. Te prvaške posojilnice se ustanovljata tako brezvestno in lahko miselno, kakor se je ustanovljalo svoj čas nesrečna konzumna društva. In kakor je prišlo takrat do gospodarskega poloma, katerega posledice občutijo kmetje še dandanes, tako bodejo zabredle i prvaške posojilnice v jarek. Saj tiči polovica teh prvaških posojilnic že zdaj v blatu in le dejstvu, da nimajo nikakoršnega oblastnega nadzorstva, se imajo zahvaliti, da se jim ne zapre barake. Mi poznamo posojilnice, ki imajo rečimo 15.000 rezerve, 48.000 pa slabo naloženih v posestvih, ki se ne obrestujejo. Da, mi poznamo posojilnice, ki že korakajo ob robu kazenskega zakonika. Ali nas razumete? Da ljudstvo za take posojilnice nima zaupanja, smatramo za popolnoma opravičeno.

O prvaških advokatih pa niti ne govorimo. Kolikokrat smo že označili račune dr. Brumena v Ptuj, dr. Benkoviča v Brezicah, dr. Brejca v Celovcu in drugih takih junakov, ki mislijo, da smejo iz „narodnih“ kmetov kolikor mogoče izsesavati. Šele pred par mesecev smo povedali strmečemu svetu, da je št. lenarški prvaški advokat dr. Lešnik nekega slovenskega kmeta za 20 vinarjev zarubil in mu naredil za 17 kron stroškov. Kdor ima potem od takih ljudi zaupanje, ta je nezdavljivo bolan.

Tako leži torej stvar! Bojkot, ki ga pridiguje prvaško časopisje zdaj na podlagi lažnivih pripovedk o zadnjih nemirih, ta bojkot se bode izjalovil, ker ljudstvo nima in ne more imeti zaupanja do teh ljudi.

Pa še nekaj! Ali so prvaki res tako zabiti, da mislijo, da bodejo Nemce s tem gospodarsko uničili, ako nahujskajo par svojih nevednežev v boj? Za tako neumne naj se nikar ne delajo! Nemški narod je najbogatejši narod, njegovo gospodarstvo je utrjeno in malenkostno ruvanje, pritlikavega prvaštva mu ne bode škodovalo. Kaj pa, ko bi Nemci nakrat sulico obrnili in pričeli iz prvaškega hujskanja posledice izvajati? Le ozmimo se malo na to dejstvo! Zdaj pride vinska trgatev. Kmet že komaj čaka, da bi dobil mošt izpod preše in ga prodal, kajti eksekutor že trka na vrata. Kaj ko bi Nemci nakrat ne kupovali več tega vina? Štajersko vino je gotovo imenitna kapljica, ali razširjeno je še malo, ljudem se še ne dopade, ker še niso prišli na okus. Le Nemci zamorejo kupiti in razširjevati to štajersko vino. Kaj ko bi Nemci nakrat ne hoteli kupiti od nobenega prvaško zagriženega kmeta? Le ena sama firma v Ptujju nakupi vsako leto 10.000 hektolitrov vina od kmetov. Ali mislite, da bi se ne mogla na drug način vina preskrbeti? Doslej se ni pri vinski kupčiji nikdar vprašalo: ali si ti vinski kmet prvaškega ali naprednega prepričanja? Kaj ko bi se to odslej storilo? Ali bodeta dr. Ploj in dr. Jurtela vsa vina popila? Le pamet, pamet! In isto je z živinorej. Kaj ko bi meščani in tržani nakrat rekli: prvaški kmetje naj pojedajo svoje voličke sami?! Tudi to bi bilo mogoče in tudi takšni boj kot se da organizirati. Tako je z vsemi panogami kmetijstva. Kmetijstvo je le tedaj racionalno, ako je kupčija dobra. To kupčijo pa bi Nemci lahko temeljito pokvarili. Omenimo še, da je jako mnogo slovenskih trgovcev, zdravnikov, meštarjev, advokatov itd., ki so naravnost odvisni od Nemcev. Mi poznamo več slovenskih zdravnikov, ki bi imeli 24 ur na dan prostih, ko bi ne imeli nemške kliente. Ravno tako stoji stvar s slovenskimi advokati. Najbolj zagriženi prvaški advokati živijo edino od Nemcev. Zakaj pa ima n. pr. dr. Brumen v Ptujju le nemški napis? Zakaj deluje nemški posl. Walcher za slov. advokata Brejca? Ah, mi že vemo zakaj! In neki večji trgovec v Ptujju n. p. ima zelo včlike kupčije z Nemci. In tako tudi drugi.

Pa pojdemo še naprej. Kaj ko bi n. p. velikanska industrijska družba na Kranjskem odpuštila svoje slovenske delavce? Kam bi šli ti delavci? Na Nemško! Kam gre slovenski rudar, kadar nima doma več dela? Na Nemško! Kaj ko bi vsi nemški trgovci odpuštili svoje slovenske komije? Kaj ko bi svoje slovenske posle odpuštili? Le bomo si odkritosrčni! Veliko več Slovencev služi pri Nemcih kruha nego obratno.

Zato so prvaške grožnje z boj kotom smešne in otročje! Le poskusite in doživeli bodele čudovite slučaje. Ali mi vemo, da ljudstvo samo te gonje ni krivo. Mi vemo, da se ljudstvo ne pusti nahujskati v tak obupni boj, ki bi le ljudstvu samemu škodoval. Zato bomo pa pričeli objavljati vse, kar vemo o gotovih prvaških štacunah, advokatih, zdravnikih, posojilnicah. Ako že hočete, potem z ob z ob!

Ljudstvo, ti se pa vzdrami! Uviduj z vsakim dnevom, da je geslo „svoji k svojim“ le farbarija, le izraz sebičnosti prvaštva. In vrži liste in hujskače, kite hočejo na ta led spraviti, iz tvoje hiše!

Dva človeka sta bila v Ljubljani ustreljena, deset pa jih je težko ranjenih. Kmetje! To je posledica gonje prvaških listov in hujskačev. Ti zločinci hočejo, da bi tudi na Štajerskem kri tekla. Kmetje, ne pustite se nahujskati v nesrečo, kajti račun bi plačali le vi!

Dopisi.

Gorica pri Račah. V 37. številki „Slov. Gospodarja“ vprašuje jako ponižno dopisnik, kdo so bili Muršec, Plohl in Šegula. Prijatelj, kako pa vidiš pezd in očesu drugih, ko pa bruna v svojem ne čutiš? Mi pa vprašamo tebe, neumni dopisnik, kdo so pa bili kaplan Šlamberger, župnik Ilesič e tutti quanti, to so bili angelji varuhi otročje nedolžnosti, kaj ne? Groziš, da se bomo že pomenili; mi pa rečemo: če ti ne odjenjaš bomo vsej klerikalni svojati potegnili maske iz obrazov, tudi tebi slavni go-

rički dopisnik. Rajši bi pisal, kako klaverno je izpala vaša veselica izobraževalnega društva. Tistih 30 študentov, ki bi bili imeli igrati „kmet in fotograf“, so baje rajši zamudili vlak; ko pa je začel vaš imenitni pevski zbor, obstoječ iz šofarja Pepiča, prepevati, jo je tebi tako pri- ljubljani župnik tudi rajši odkuril. (Prav mu je, kakor sem slišal, cesarske jubilejne slavnosti se pa v Cirkovcah ni udeležil, temveč je še nasproval; pod častno besedo je obljubil, da bo bral na dan cesarjevega rojstnega dne mašo ob 8. uri, a bral je je potem ob 7 uri. Figamož! Ter še za tisto zahteval 25 kron, čujte 25 kron!) Še par takih prireditvev, pa bomo Goričani postali slavni kakor tisti ki so bika v turen vlekli. Amerikanci slovijo zaradi svoje izobraženosti, pa ob letu bojo praveč 00 proti vam. Kristus je nekoč rekel: Blagor ubogim v duhu! Bo že štimalo! Pa zdrav bodi dopisnik.

Eden ki je mimo šel.

Bilčovs (Ludmannsdorf). Dne 8. septembra t. l. obdržala je tukajšna požarna bramba glavno vajo, pri kateri se je pokazalo, da je imenitno izvežbana ter zamore svojo dolžnost v slučaju požara izvršiti. Po vaji vrsila se je zabava, pri kateri je podarilo nekaj navzočih celovških gospodov par sodcev pive in cigare. Gosp. obč. svetovalec Achatz je imel govor, v katerem je požarnike pohvalil in jim priporočal skupno, edinostno postopanje. Naši črni pa, katerim je požarna bramba trn v oku, ker se ne da zlorabljati v njih namene, niso prišli. Že isti večer je izjavil naš župnik, da prihajajo gospodje iz Celovca edino v ta namen, da spodgrebljejo vero. To je seveda nesramna laž. Gospod Achatz v svojem govoru vere in politike sploh omenil ni. V zadnji številki „Š-Mira“ najdemo pa vsled te zabave hujskajoči članek, ki opisuje Bilčovsane, jamra da sta vera in materini jezik v nevarnosti ter podeli razne nasvete. Podpisan je članek s „slovenski fant“. Mi poznamo tega fantalina natančno. Požarni brambi pristopiti in s tem v splošni blagor delovati, tega ne stori. Ali požarno brambo psovati „ludi proti nje hujskati, to pa zna. Fej temu fantalinu! Sicer je pa ta fantalin duševno omejeni človek in ni v stanu, napisati sam članek. Zato se pač ne motimo, ako smatramo župnika če že ne za pisca vendar za duševnega povzročitelja omenjenega članka. Požarna bramba je vendar priznana potreba v vsaki občini. Ali čudno: kar ne stoji pod črno komando, proti temu se črnuhi borijo, pa če je še tako dobro in potrebno. Kadar se gre za klerikalne namene, potem je vse dobro, pa če stane še toliko. Zadnjič se je oznanilo raz prižnice procesije na sv. Višarje. Udeležilo se je procesije čez 180 oseb, med njimi mnogo takih, ki živijo doma v revščini in katerih deca je lačna. Troški procesije so znašali najmanjše čez 1000 kron. Pri temu so se morali vbogi ljudje deloma še v vozu z volni voziti, — župnik seveda ne. Ja, ali imamo toliko denarja preveč? Ali je bila procesija res tako potrebna? V občini imamo toliko revežev, ki so podpore nujno potrebni. Nekateri dobivajo na mesec 2—4 kron; pri temu morajo lakoto trpeti. Neki cestni grič bi bil za odstraniti. Vsak dan se tam živina grozno trpinči. Neki most se je podrl in še ni popravljen. Šolsko poslopje nima vode. Otroci pijejo umazano vodo iz potoka in postajajo vsled tega bolani. Odstranjenje teh stvari bi bilo v nujnem interesu prebivalstva, — ali za to nimamo denarja, za klerikalne namene pa ga imamo vedno dovolj. V „Š-Mirovem“ članku čitamo tudi: Proč s slabimi časniki (črnuhi mislijo „Štajerca“). Zato priporočajo seveda svoj „Mir“. Omenimo k temu, da je bil „Š-Mir“ zadnjič zaradi častikraje na 100 kron globe obsojen. In tako coto hoče dotični fantalin ali kdor je pisal „Š-Mirov“ članek, našim ljudem vsiliti. — Imeli bi še dosti za pisati, ali dovolj za danes. Vam črnosuknežem, Metodovcem in hujskačem pa klikemo: Roko proč od požarne brambe in pustite nas v miru. Kajti ako udarite, udarili bomo i mi in to močno!

Prvaški morilci hujskajo na poboje. Kmet je prepošten, da bi skupno s takimi ljudmi nastopal. Kmetje, bodite mirni! Nikar se ne pustite nahujskati v vojaške bajonete! Naj se gre prvaška gospoda sama pretepavati!

Izjava. Odkar so se doigrali neprijetni dogodki predzadnje nedelje v Ptujju, katere imajo edino prvaški hujskači na vesti, dobivam od raznih strani grozilna pisma. Da, celo „smrtno obsodbo“ so mi poslali ti moji prvaški prijatelji. Ne držim dosti na taka pisma, kajti pes, ki veliko laja, ne grize. Opozarjam le na to, da imam že sled vira teh pisem. Morda se mi posreči, dobiti dotičnega falota, ki grozi z umorom in potem mu živ krst ne bode pomagal pred ječo. V splošnem pa naznamim tistim po prvaškemu časopisu nahujskanim morilec, da sem pripravljen za vsak slučaj in da se ne bojim niti zahrbtnih morilčevih napadov. Pa adijo! — V Ptujju, 20. septembra 1908. — Karl Linhart, urednik.

Kmetje pozor! Pomanjkanje krme je pripravilo večino kmetov do tega, da so prodali velik del svoje živine. Pri temu je zlasti opaziti, da je veliko mlade živine razprodane. Le v ptujjskem okraju je n. pr. od maja t. l. naprej vsled večjega klanja in razpošiljatve po železnici zmanjkalo telet za 300 komadov več nego druga leta. Gotovo je torej, da bode imela teletina prihodnjo leto visoko ceno. Kdor mora torej živino prodati, naj raje stari komad živine odda, pa čeprav s škodo. Potem mu bode mogoče, da zredi zanj dva teleta, ki itak le malo mrve potrebuje. Pozor torej, živinorejci!

Iz Spodnje-Štajerskega.

V Ptujju so pričele razmere neprijetne postajati in treba bode poštene metlje. Prvaško hujskanje presega že vse meje in ta gonja meri že naravnost na uboj in umor. V čast odraslim kmetom bode povedano, da se ti ne dajo nahujskati. Le nekaj mladih, v bralnih društvi, prav čudno „izobraženih“ mladičev je sedlo na prvaški lim. Ti fantiči se bodejo že še spominjali, kakšne neumnosti da delajo. Kadar se zgodi kakšna nesreča, bodejo šli oni v luknjo, ne pa prvaški brezvestni hujskači. Opozarjamo te mlade fantaline, da naj ne delajo prevelikih neumnosti, ker bi se jim lahko kaj neprijetnega dogodilo. Več Ptujčanov, ki so prihajali iz mesta, je bilo zadnje dni v okolici napadenih. Lučali so kamenje na vozove. Mi vemo, da odrasli kmetje tega tolovajskega nastopanja ne odobravajo, zlasti zdaj ne, ko jim je treba sporazumljenja z Nemci, ker prihaja čas prodaje vina. Fantje, bodite torej pametni. Orožništvo ima stroge ukaze in zato pozor! Ne pustite se od kranjskih hujskačev v nesrečo zapeljati! — Omenimo tudi še, da je v Ptujju nekaj surovih hlapcev, ki služijo pri Nemcih in živjajo nemški kruh, ki pa vendar nesramno proti Nemcem hujskajo in jih celo napadajo. Nam so ti fantalini znani in objavili jih bomo s polnim imenom, ako ne bode konec teh falotskih nastopov. Naj si grejo v tolovajsko Ljubljano kruh služiti, ako jim je Ptuj preveč „nemški“. Takih brezvestnih junakov se bomo že ubranili. Sicer je tudi med ptujskimi mestnimi delavci nekaj takih možakarjev. Zlasti eden se odlikuje s svojim dolгим jezikom. Treba mu ga bode skrajšati! Pri mestu kruh za lenobo služiti in potem čez mesto psovati, to je že malo preveč. Z ob z ob!

Grozilna pisma dobivajo razni gospodje, m. dr. seveda v prvi vrsti g. župan Josef Ornič. Gospoda župana menda zato sovražijo, ker je z lastno osebo zabil, da bi bil hofrat Ploj še občutneje pretepen. S takimi otročarijami seveda ne računni noben pametni človek. Omenimo pa, da se odlikuje v pisanju grozljivih pisem neki tržaški fakir, katerega bomo že opozorili na postave. Mož je v živi stiki s prvaškim listom „Edinost“, zato je tudi tako neumen. Na vsak način pa dokazujejo ta grozilna pisma — kulturni višek prvaštva.

Smola! Prvaki imajo v Ptujju že smolo. Zadnjič je izšla slavnostna številka tiste v Ljubljani tiskane cunje, ki je najbolj umazana in najbolj barabska. Prvi članek te slavnostne številke sicer precej zabitega lista se je zavzemal za boj kot ptujskih trgovcev. Ker je boj kot po postavi prepovedan, bil je dotični list konfisciran. Ali ptujski prvaški trgovec Petersič je poživljal na postavu in prodal mirno konfiscirani list naprej. To je nekaj časa trajalo, dokler ni prišla policija in mu povedala nekaj neprijetnega na

uho. Policija je vzela Peteršiču 92 izvodov dotičnega umazanega lista. Došel je ravno še drugi zavoj iz Ljubljane, ki je padel tudi policiji v roke. Napravilo se je naznanilo državnemu pravdnstvu. Škoda, kaj, Peteršič? Morate biti malo bolj prebrisani in, ako že postavlo krsite, se vsaj ujeti ne smete pustiti. Tudi kolportaza ni dovoljena, Peteršič, in vaš učenec jo vendar izvršuje. Bodite pametni, saj ste menda — Kranjc! Sicer se nam pa zdi, da Peteršič nima ravno preveč denarja, da bi lahko velike kazni plačeval. Upamo torej, da ga bodejo prvaki rešili iz zadrege

Prvaško štacuno Mahorič & Šeligo v Ptuj so zopet odprli. Kakor znano, je prišla pred kratkem v konkurz. S pomočjo ptujskega trgovca Senčarja so napravili zdaj t. z. „Ausgleich“, kateri je pa strahovito zasoljen. Pride namreč na 110%, in so poleg tega še vsi troški konkurza za plačati. Dober tek, gospoda! Ali bodele našli svoj račun, gospodine Senčar? Mislimo, da profita ne bodele preveč naredil... Novo otvorene štacune dela zdaj seveda zopet na vse mogoče načine reklamo, da bi si pridobila nerazsodnih kupcev. Cene imajo ti možakarji v goldinarjih, ako ravno je to postavno prepovedano. Ako pride kupec v prodajalno in zahteva kakšno blago, ki je v izložbenem oknu, potem se mu pravi: to ni za prodati. Čujemo tudi, da se lovi kupce zopet na cesti in jih vleče v prodajalno. Seveda, ljudstvo že pozna to polomjeno firmo in dostikrat jim da kakšni pošteni kmet primerni odgovor, ali jim pa obrne hrbet. Opozarjamo ljudstvo, naj nam naznani vsak slučaj takega nasilja ali psovjanja. Videti hočemo, je-li ne velja postava i za te prvaške možakarje. Čuli smo tudi, da se je nekemu kmetu reklo: ali bodele zopet k nemčurju kupiti šli, kateri so vas pretepavali?! Takšne nesramne reklame se ne poslužuje niti zadnji žid. Torej le tako naprej, gospodje in upanja ne izgubite, da jo bodele zopet — polomili!

Pridno agitira kaplan Agrež, znan kot strastni klerikalec. Dan za dnevom se muči ta gospodek, da bi ustanovil v Št. Janžu dr. p. neko klerikalno „kmetško društvo“. Seveda mu ni nobeno sredstvo preslabo, da doseže svoj namen. Pripoveduje se, da je pridobil doslej 20 ovčic za svoje klerikalne namene. Pozor, naprednjaki! „Nobel“ kaplan. V Št. Janžu na dravskem polju vršil se je v nedeljo 20. t. m. shod „bralnega društva“. G. kaplan Karl Agrež je povabil to priliko, da je prijel učiteljstvo. V svojem govoru je dejal: „Liberalni učitelji vunt!“ Ta njegov pač krščanski izrek je našel pri navzočemu učiteljstvu toliko odgovora, da si ga bode pač zapomnil. Tudi kmetje se niso strinjali s to provokacijo. Mirno kri, gospodje!

V Ljutomerju imajo, kakor se nam porača, mnogo društev, izmed kojih je „rokovnjavsko“, ker ima kot zgodovinsko več ali manj pristno naroden značaj, menda najbolj zanimivo. Sedaj snujejo baje še klub za združenje južnih in severnih židovov ter vseh pravoslavniških ciganov, česar pa skoraj ne moremo prav verjeti, ker bi protestiral proti takemu združenju nekdo pač z vso odločnostjo. Da bode imel Karlek v bodoče v pisarni same zanesljive moči in dobro prepirane sluge, so sklenili v taboru velikih mislecev, da je pred vsem neobhodno potrebno, ustanoviti društvo samcev, kojega udje pa morajo biti kot politiki in značaji popolnoma neomadeževani, tako, da svoječasno drug drugemu in svojemu mojemu ne bodo delali sramote. Ker drugod ni več prevelike zaslonbe, bodo ti dečki ob enem najbrž tudi telesna straža nervoznega Geldjuda

Marijina hčerka Krefl iz Grajene je torej obsojena. Ves svet se čudi, da je dobila le 15 mesecev težke ječe, ko je vendar dokazano, da je otroka na nečloveški način umorila. No, mi ne privoščimo niti tej naši zagriženi sovražnici par let ječe, kakor jo dobijo po navadi detomorilke. Omenimo samo, da so svoj čas prvaški listi grozno tajili. Zdaj menda ne bodejo več. Tudi je zanimivo, da si je vzela Krefl nemškega odvetnika. Ja, ja, v sili je pa le Nemec dober. Prvaki pa naj iz tega sprevidijo, da je treba otroke vzgajati, ne pa po družinskih pokvarjati!

Koštrunbirt Gajšek v Poličanah še vedno ne da miru. Mož bi se moral vendar pokriti in molčati in vesel biti, da ga ni sodnija obsodila,

da bi moral sam svoje klobase jesti. Kakor znano, je bil ta velepobožni koštrunbirt svoj čas na 6 tednov ječe obsojen, ker je prodajal klobase in meso od krepanih odnosno bolanih svinj. Pri razpravi je izpovedala tudi gospa Glačnik. Koštrunbirt in z njim neka njegova petoliznica Ana Rob sta bila pa tako nesramna, da sta trdila, da je gospa Glačnik po krivem pričala. Zato je obdolžena gospa seveda tožila. Slavni „Wurstfabrikant“ in koštrunbirt Gajšek je bil vsled tega na 150 kron obsojen, njegova prijateljca Ana Rob po na teden dni zapora. Dober tek!

V Slov. Bistrici so otvorili preteklo soboto nemško šolo. Zjutraj ob 9. uri se je vršila maša, potem pa se je zbrala množica pred šolskim poslopjem. G. župan Stiger je imel lep nagovor. Govoril je tudi nadučitelj g. Schiestl. Cast vsem, ki so z delom in s podporo omogočili uresničenje te velepotrebne šole.

Razglas c. kr. finančnega deželnega ravnateljstva za Štajersko v Gradcu z dne 18. septembra 1908 šteje 24188 v zadevi obrovov za vplačilo neposrednih davkov v IV. četrtletju 1908. Tekom IV. četrtletja 1908 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačni v naslednjih obdobjih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra 1908, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1908, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1908. II. Občna pridobitina in pridobitina podjeth, podvrženih javnemu dajaju računov: IV. četrtletni obrok dne 1. oktobra 1908. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 2 polletni obrok dne 1. decembra 1908. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v značju postave z dne 15. januarja 1904. I. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1/3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgor naštetim rokom do vstetega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadnimi dokladi in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisane prisilnega postopanja.

Licenciranje in premiranje bikov v Ptuj se je vršilo letos dne 21. t. m. Pripeljalo se je 49 plemskih bikov. Od teh se je 28 komadov licenciralo in od teh 28 tudi 20 premiralo. 5 komadov se je lansko leto licenciralo in premiralo. Zaradi nezmožnosti v plemstvu ali prenizke starosti se je zavrglo 16 komadov. Bila so zastopana pingavska, mariadvorska, murbodenska in križana plemena. Razdelilo se je državne, deželne in okrajne premije. — I. državno premijo dobilo je graščinsko oskrbnistvo Lichtenegg štajerske hranilnice za 60 kron. — II. državno premijo g. Agnes Žemkovič iz Medvasi za 50 K. — I. deželno premijo g. Franc Golob iz Podvine za 50 K. — II. deželno premijo g. Jos. Turek za 50 kron. — III. deželno premijo g. Joh. Murko za 40 K. — Okrajne premije so dobili: S. Horvas iz sv. Marka 50 K, Jak. Schumer iz Sv. Lovrenca 40 K, Joh. Katz iz Loke 30 K, F. Kuresch 30 K, L. Angel 30 K, F. Tobijas iz Pacinja 25 K, Jak. Bauer 20 K, Štefan Murko iz Sela 20 K, F. Reschek iz Starevasi 15 K, A. Pernat iz sv. Lovrenca 15 K, zadruga za plemške bike v Sv. Lovrencu 15 K, S. Skrbinc 20 K, Joh. Muršec iz Zagorčana 15 K. — 4 posestniki so pripeljali svoje pred 2 letoma od okrajne dobljene čisto-plemske pingavske subvencijske plemške bike; ker so bili isti že l. 1907 premirani in je zopetno obdarovanje nedopustno, podelilo se je tem posestnikom krmilni denar z zavezo, da obdržijo bike še 2 leti i. s. so dobili: Joh. Cigler 60 K, V. Glatz 50 K, F. pl. Hellin iz Sterntala 50 K, F. Mahorič 40 K. Poleg tega se je pripeljalo mlado živino pinc-

gavskega plemena in sicer 15 telic in 7 teletov. To mlado živino je nakupil okraj in oddal živinorejcem za polovično nakupno ceno. Tem živinorejcem se je za dobro stanje živine razdelilo darilo okrajnega načelnika g. Orniga z obrestmi vred v skupnem znesku 68 K in so dobili premije sledeči posestniki: F. Kureš, G. Kuhar iz Versteje, J. Cvetko iz Podvine, Joh. Vrabl iz Mestnega vrha, A. Baumann, J. Furek, V. Verdenis iz Ptujске gore, F. Golob iz Podvine, J. Murko, M. Sorko iz Trebetinc, F. Doliner iz Sp. Velovleka, J. Horvat, A. Lender iz Vurmberga, A. Korošec iz Mihovcev, Joh. Bračič iz Janževcev, Joh. Lopushek iz Dornave. — Prignana živina je splošno zadovoljiva in se je opazilo, da je plemo zelo lepo napredovalo. Pomanjkanje krme je vsled suše občutljivo, kar ima za posledico, da so morali kmetje stanje živine znatno znižati. Zato se je tudi manj živine prignalo. Vkljub temu pa je živina lepo izgledala.

Pazite na otroke! 11 letna Regina Pongrac v Tinju se je igrala z ognjem. Obleke so se otroku vnele in pridobila je tako težke rane, da je še isti dan umrla.

V Trstu so zaprli iz Žalca pobeglega hotelirja Viranta. Mož jo je hotel v Ameriko popihati. Našli so pri njemu 32.000 kron.

Okradle sta Neža in Tona Kolarič posestniku Veršiču nekaj čez 2000 kron. Sraki sta že pod ključom.

Porotno sodišče v Mariboru je razpravljalo 21. t. m. o požigu. Iz ljubostanja je namreč kočarica Marija Maurič iz Losinca, ki je živela s čevljarjem Janžičem, hišo njene tekmovalke Pleh zažgala. Obsojena je bila na 5 let težke ječe. — Pismonoša Josef Wosn v Pesnici je poneveril v bedi več denarnih zneskov. Ker se je nahajal v veliki revščini, so zanikali porotniki vprašanje in je bil mož oproščen. — Potem je prišla na zatožno klop Marija Krefl iz Grajene, znana hčerka klerikalnega veleposestnika. Obdolžena je bila, da je svojega novorojenega otroka živega pokopala. Krefl je imela srečo. Vzela si je namreč izvrstnega nemškega zagovornika dr. Mravčaga in ta je res toliko naredil, da je bila obsojena le na 15 mesecev težke ječe.

Iz Koroškega.

Živinski sejmi meseca oktobra 1908 se vršijo tako-le: 1. Prevalje, 2. Ugovica, 3. Trbiž, 5. Kamp, 6. Vid na Glani, Nötsch, Afria, Fressah, Mallestig, Goeifenburg, 7. Winklern, Beljak, 8. Waittschach, Celovec (konjski), 9. Oberdrauburg, Hüttenberg, 10. Kirchbach, Egg, 12. Köttschach, Eberndorf, Grebinj, 18. Guttaring, 19. Wiedweg, Gmund, Millstatt, Luggan, Altenmarkt, Arnach, Trbiž, Gutenstein, Wolfsberg, 21. Schwarzenbach, Weitensfeld, 24. Liesing, 26. Celovec (glavni konjski sejem), Guttaring, Bistrica na Dravi, 28. Friesach, Wieting, Železna Kaplja, sv. Lenart, Št. Mohor, Sachsenberg, nemški Griffen, Gradec.

Po svetu.

Kolera se razširja po Rusiji. Vzrok razširjenju te grozovite kuge je iskati zlasti v nemarnosti, s katero nastopa ruska vlada. Baje se je pojavil tudi že v Galiciji slučaj kolere in tudi v Trstu so na neki barki opazili kugo. Upamo, da se vse stori, kar utegne premagati tega grozovitega sovražnika.

Veliki požari. Parna žaga v Leinbrocku je 9. t. m. pogorela. Škoda je za 1/4 milijona kron. V občini Izza na Ogorskem je uničil požar 120 hiš z vsemi postranskimi posloplji in krmo. Škoda je čez 300.000 kron.

Roparji so napadli v Janovi na Rusko-Poljskem hišo oskrbnika grofa Cholonievski, umorili skupno 11 oseb in ukradli 10.000 rubljev.

Slovenski duhovniški listi se zgražajo z nami nad divjaštvom liberalnih prvakov. Edino liberalni brezverci hočejo kri videti! Kmetje! Naj prvaški doktorji delajo, kar hočejo, — vi ostanite mirni Štajerci!

Politični pregled.

Davčne številke. List „Kulturfragen“ pri naša v svojem zadnjem zvezku zanimivo statistiko, kateri posnemamo sledeče številke:

Davka na pivo plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	2-52
Nemškem	"	"	—71
Angleškem	"	"	6-50
V združenih državah	"	"	2-78
Davka na žganje plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	2-90
Ogrskem	"	"	3-81
Nemškem	"	"	2-65
Francoskem	"	"	6-78
Angleškem	"	"	9-13
V združenih državah	"	"	7-49

Davka na sladkor plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	3-59
Ogrskem	"	"	1-46
Nemškem	"	"	2-24
V Italiji	"	"	1-84
Na Francoskem	"	"	2-40
Angleškem (colnina)	"	"	3-11
V združ. drž. (colnina)	"	"	2-83

Davka na sol plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	1-53
Ogrskem	"	"	1-52
Nemškem	"	"	—87
Francoskem (colnina)	"	"	—71

Druge države nimajo davka na sol. Preležimo še nekaj direktnih davkov:

Zemljiškega davka plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	1-73
Ogrskem	"	"	2-90
Nemškem	"	"	—70
V Italiji	"	"	2-38
Na Francoskem	"	"	2-15
Angleškem	"	"	—38

Davka na poslopja plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	2-99
Ogrskem	"	"	1-13
Nemškem	"	"	—34
V Italiji	"	"	2-28
Na Francoskem	"	"	3-22
Angleškem	"	"	—93

Dohodninskega davka plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	1-92
Ogrskem	"	"	1-51
Nemškem	"	"	6-82
V Italiji	"	"	7-41
Na Francoskem	"	"	2-06
Angleškem	"	"	15-14

Obrtniškega davka plačujejo:			
Na Avstrijskem	vsaka oseba	markov	2-89
Ogrskem	"	"	2-53
Nemškem	"	"	—34
V Italiji	"	"	—42
Na Francoskem	"	"	2-82
Ruskem	"	"	1-20

Delegacije so sklicane za 8. oktobra t. l. v Budimpešti. Dnevni red je zelo važen. Gotovo se bodo tudi glede nemirov na sp. Štajerskem in Kranjskem govorilo.

Zopetno zvišanje cen premoga (Steinkohle) se zgodi s 1. oktobrom t. l. To zvišanje bode znašalo pri trboveljskem svitem premogu 28 h. za met. cent, pri trboveljskem gris-premogu 24 h. V mali razprodaji bode torej znašala premogova cena 3 K odnosno 2 K 72 h za meterski cent (100 kilogramov). Pibersteinski premog se zviša za 28 h, grob-gris-premog za 32 h. Tudi premogovi kricketi se zvišajo za 10 h pri 100 kornadih. Kakor se vidi, rastejo cene vseh življenjskih sredstev na naravnost neznojni način. Ako pa kmet kaj zahteva, se pravi takoj, da je — oduh...

Deželno-zborska volilna preosnova za Štajersko je v načrtu že predložena. Glavne poteze načrta so: 1. Virilni glasovi se zvišajo za dva. — 2. Kurija voleposesnikov ostane kakor doslej. — 3. Zastopstvo trgovske in obrtne zbornice ostane kakor doslej. — 4. Mandati v razredu mest in trgov se zvišajo za 7, v onem kmetijskih občin za 4 in v splošnem razredu za 2. Število mest deželnih odbornikov se zviša za 1 na 7. To so poglobitve točke preosnove, skatero pač nobena stranka ne bode zadovoljna.

Preosnova žganjarine in kmetijstvo.

Desetega dne julija t. l. predložila je vlada državni zbornici osnutek postav, ki zadeva preosnovo žganjarine. Davčni nastavek je bil doslej v vseh državah polovicah različen in sicer je bil na Ogrskem za 10 kron

večji ko v Avstriji. Nameravana reforma pa hoče ta razloček izravnati na ta način, da se v Avstriji zviša žganjarina za 50 kron, na Ogrskem pa za 40 kron pri hektoltru; tako bi znašala davec v obeh državah polovicah za hektoliter enako, namreč 140 K. Tudi razloček med kontingentiranim in nekontingentiranim špiritom je v Avstriji in na Ogrskem enako velik; znaša namreč 24 K. Nadalje se bo dognal kontingent po obojestranskem konzumu. Tozadevne predloge so soglašale v načelih in tudi v podrobnostih.

Povdarjati je še treba, da se bodo dohodki iz zvišane žganjarine baje porabili za popravilo in zboljšanje posameznih deželnih financ. Posamezne kronovine so že sedaj dobivale določen del žganjarine. Ko se je namreč leta 1901, zvišala žganjarina od 70 do 90 v za liter, je prišel večji dohodek iz nje posameznim kronovinam v blagajne. Skupno je ta vsota vsako leto okoli 192 milijonov kron. Ta delež, ki ga naj dobivajo dežele, pa se hoče še zvišati in sicer na ta način, da dobijo dežele od vsakega litra 100%, alkohola po 50 v. Žganjarina naj znaša v bodoče za kontingentiran špirit 140 v za liter; od tega dobijo dežele 50 v ali 35-72 odstotkov, država pa ostalih 90 v ali 64-28 odstotkov.

To so na splošno temeljna načela nameravane preosnove. Kakor pa se mora priznati, da je poprava denarnega stanja posameznih kronovin nujno potrebna, tako je tudi potrebno, da zavzamejo zastopniki avstrijskega kmetijstva ob tej priliki stališče k vprašanju žganjarine in da zahtevajo, da vlada na tem polju upošteva njihove zahteve.

Osnredni odbor kmetijske družbe je to potrebo dobro spoznal in je s svoje strani storil potrebno v tej stvari, posebno, ker se je na vseh zborih in sejah govorilo o žganjarini in ker se gre tukaj res za vprašanje, ki je zelo važno in pomembno za veliko število kmetijskih gospodstev. Najbolj se pritožujejo kmetje zaradi tega ker se določbe o izdelovanju davka proste žganjice za domačo rabo večkrat prestrogo rabijo in ker se jih pri tem večkrat naravnost šikanira. Vedne tožbe in pritožbe v tej stvari so imele res ta uspeh, da je finančna uprava navsezadnje dovolila pr. olajšav. Ali njih vrednost nikakor ni taka, da bi se z njimi odpravile vse nepravilnosti. Med zahtevami, ki se bodo morale najprej upoštevati, je posebno ona, ki govori o znižanju žganjarine za ono žganjico, ki se izdela iz doma pridelanega sadja in jagod; sem se po svoji snovi lahko štejejo tudi ostanki pri izdelovanju sadjevca in vina.

Da je ta zahteva popolnoma upravičena in v gospodarskih razmerah popolnoma utemeljena, to se takoj vidi če pomislimo, da se mora v zelo rodni letih — kakor letos, če ne pride kaj vmes — ono sadje, ki se, ker ga je pač preveč, ne more prodati, na nekak način porabiti. Ta potreba postane za nas tembolj nujna, ker je naš izvoz sadja na Virtemberško zaradi velikanskih voznih strokov popolnoma onemogočen. K temu še pride da bo nova vinska postava izdelovanje tropinskega vina ali pikole popolnoma onemogočila, ker popolnoma prepoveduje prodajo takega vina; na vsak način pa bo izdelovanje vina iz tropin zelo omejeno. Vinorejci so zaradi tega prisiljeni, porabiti ostanke pri izdelovanju vina za žganje, če nočejo teh ostankov kratkomalo vreči na gnoj.

Sirah finančne uprave, da bi se z znižano žganjarino pomanjšali državni dohodki, je že iz tega vzroka neopravičen, ker bi se potem danes popolnoma opuščen žganje sadja in vina začelo delati v mnogo večji meri, tako da bi se dohodki države nasprotno zelo povečali. Isto naziranje zastopa tudi spomenica mariborske podružnice kmetijske družbe, o kateri se je posvetoval sadjerejski odsek družbe.

Popolnoma neopravičljiva pa je neprimerno zvišana žganjarina, ki zadene male kmetijske žganjarije v primeru z velikimi gospodarskimi žganjarijami in industrijskimi žganjarijami za špirit, dvakrat neopravičljiva za to, ker lahko te velike žganjarije porabijo vsa sredstva, da jim pride izdelovanje kolikor mogoče ceno. Kmetijske žganjarije pa si pomagajo le z zelo priprostim pomočmi in imajo že zaradi tega slabše stališče.

Par primerov iz prakse nam bo to dokazalo. 100 kg jabolk da v najugodnejšem slučaju 12 l žganjice s 50%. Davek za to žganje znaša šestkrat 90 v=5K 40 v. Če odračunamo od tega davek, ostane 9 K, a tudi ta vsota se zmanjša, ker moramo računati dva in drugo, kar se rabi za žganje. Rezultat pa je še mnogo slabši, če primerjamo gospodarske in industrijske žganjarije z malimi žganjarijami naših kmetov. Iz 100 kg pšenice se dobi povprečno 60 l žganjice s 50%, iz 100 kg krompirja 18 do 20 litrov 50% špirit. Če hočemo dobiti torej ravno toliko žganja, moramo zažgati petkrat več jabolk kakor pa pšenice. Če računamo za meterski stož pšenice 25 K, potem bi veljalo 5 meterskih stožov jabolk 25 K ali 100 kg jabolk imajo vrednost 5 K, če hočemo dobiti iz njih isto množino 50 odstotnega alkohola.

Da v takih razmerah kmet ne more žgati sadja, temu se pač ni treba čuditi.

Če primerjamo krompir in sadje, vidimo, da moramo vzeti za polovico več sadja ko krompirja, če hočemo z njega izžgati isto množino žganjice, torej dobimo iz 100 kg krompirja toliko žganja, kakor če zažgemo 150 kg sadja. Če računamo za 100 kg krompirja 6 K, potem znaša v tem slučaju vrednost jabolk 4 K.

Iz vsega tega se vidi, da se mora v obdačevanju žganja izravnati velik, neopravičen razloček med velikimi industrijskimi in malimi kmetijskimi žganjarijami.

To se glavne misli vloge, ki jo je izročil osrednji odbor naše domače kmetijske družbe o priliki pričakovanih pogovorov o predlagani reformi žganjarine v državnem zboru vodstvu proste agrarne zveze, vodstvu nemške agrarne stanke in vsem državnim poslancom štajerske dežele s prošnjo, naj uveljavijo pri posvetovanju

o nameravani predlogi postavbe upravičeno željo kmetovalcev, da se dosedanja, po vsebini alkohola zaračunana žganjarina pri žganju doma pridelanih jagodnih sadežev, iz tolke in vina, iz ostankov pri stiskanju in vretju sadjevca in vina zniža na poprejšnjo vsoto.

V tej vlogi je osrednji odbor opozarjal tudi na to, da se naj pri tej priliki dela na to, da se v novi postavi kmetčke žganjarije (ali davka proste z določenim kontingentom, ki naj znaša, kakor na Tirolskem, po možnosti 112 l na leto, ali obdačene) ločijo popolnoma od gospodarskih in industrijskih žganjarij in naj se za kmetijske žganjarije ustvarijo posebni postavniki predpisi.

Sedaj pa je naloga državnega zbora in poslancev, da zastopajo agrarne zahteve na ta način kakor smo ga zgoraj opisali.

Gospodarske.

Donesek k rešitvi vprašanja o porabi sadja.

Letošnje sadno leto sicer povprečno ne bo tega držalo, kar je izprva obljubljalo. Povprečno bomo pa jabolkih imeli komaj srednje velik pridelek, pri hruskah pa celo precej slab. Dasi so bili sadni nastavki takobogati in gosti, da smo si bili že skoro v skrbah, kam s tolikim sadjem, vendar postaja ta skrb sedaj vedno manjša in bi, če prav premislimo vse položaje, bila celo nepotrebna. Ker je šlo precej drugih sadežev v nič, bi morali ravno od letošnjega sadja pričakovati, da nam ne bo le priboljšek, ampak naravnost hrana. Sveže sadje ima vendar skoro polovico toliko redilne vrednosti ko krompir, suho pa celo dvakrat toliko. Med sadjereji bi se ga moralo porabiti več, ko se ga je dosedaj, tako svežega, kakor suhega, ki je bilo nekdanjako važna domača hrana. V glavnem pa sedaj porabimo sadje na dva načina: ali sveže ali pa naredimo z njega sadjevec. Ker se sveže sadje vseh vrst, ki jih imamo na Štajerskem, dolgo sveže ohrani, lahko sveže sadje rabimo na pol leta in ga v tem času porabimo velikanske množine. Pazite se mora tudi na to, da se postavi na trg le zdravo, sveže sadje in da se manj vredno, poškodovano porabi na drug način. S tem bi se doseglo več ugodnosti: 1. Ne bi se več ponujalo toliko svežega sadja in za ponujano, res dobro sadje bi se cena zvišala. 2. Za zdravo, trpežno sadje bi se lahko našli kupci, njegova vrednost bi se povzdignila in konzum bi se osiguril. 3. Mnogo tisoč meterskih stožov sadja, ki sedaj neizbrano gre v nič, bi se narodovemu gospodarstvu ohranilo. 4. Sadjarji bi imeli iz tega večji dohodek, ko pa če prodajo vse skupaj za mrtvo ceno.

Skrbno pobiranje in pazljivo izbiranje sadja sta torej prva pogoja, da se uredi sadjereja dobičkonosno. Boljše se porabi kot namizno sadje, slabše pa za sadjevec. Za vse slučaje pa bi gospodinjje lahko tudi manj vredno sadje ohranile dalje porabno, a o tem ne bomo govorili, ker je to stvar gosposojstva. O važnosti izdelovanja sadjevca je vsakdo prepričan, posebno če pomislimo, da velja v sadjevcu kilogram sadja povprečno 10 do 12 v, dočim prodajo kilogram svežega sadja v zelo rodni letih po 6, da celo po 2 v. Če se izvažajo sadjevec vagon za 600 K ali še manj, to nikakor ni na korist deželi. Že v deželi sami se porabijo velikanske množine sadjevca. Vsak gospodar rabi za svoje domače, za posle in delavce velike množine te pijače. Brez pijače danes v mnogih krajih ni mogoče dobiti delavcev in tudi ljudje pri hiši želijo, najsi se jim tudi pravi, da je alkohol strup, kako »močno« pitje. In tega jim ne bo nihče zanemarlj, kdor ve, koliko trpijo in kako se izpostavljajo raznim vremenskim nezagodam. Osvežujoča pijača dene takim ljudem zelo dobro, zviša njihove moči in se na ta način izplača. To velja posebno o nekoliko kislatem, ne močno alkoholiziranim sadjevcu. Sadjevca se torej že v kmetijskih obratih zelo mnogo porabi in lahko računamo na vsako kmetijo po 15 hl na leto. Ker si ga moramo oskrbeti povprečno za tri leta naprej, potem porabi vsaka kmetija v tem času 45 hl. Če štejemo samo število kmetij v c. kr. kmetijski družbi in teh je 10.000, potem porabijo te v dobrih, sadnih letih 450.000 hl sadjevca, za katerega treba okoli 9000 vagonov sadja. A s tem je še le malo število kmetij preskrbljenih in koliko jih še je! Razen tega porabijo zelo mnogo mošta krčmarji, tudi se ga precej izvažajo. Ali pa se s tem polkrije vsa potreba? Navadno pač ne. Če že ne prvo leto po rodni sadnem letu, gotovo pa primanjkuje drugo leto v vseh kmetijskih sadjevcih. Tako se oprimejo ljudje žganjice, ki njihove poželjenost po alkoholu sicer zelo ceno uteši, ki pa ima za to zelo hude posledice. Dokaz, da niti zase sadjerejec ne izdela dovolj sadjevca, je tudi v dejstvu, da se ravno kmetje, ki so za ničevno ceno zavrgli svoje sadje, zelo zanimajo za razna sredstva, s katerimi se narejajo vinske pijače, n. pr. letos za »mostin«, da nosijo denar špekulantom in na tak način oškodujejo prodajo svojega blaga in blaga svojih stanovskih tovarišev. Dokler se kaj takega godi, ni mogoče govoriti, da imamo preveč sadja in preveč sadjevca.

Na Štajerskem se prideluje mnogo sadjevca, to se mora reči. Da pa se ga ne prideluje dovolj, za to imamo precej različnih vzrokov. Pred vsem je krivo tega večkratno pomanjkanje posode, glaven vzrok pa tiči v tem, da se izdeluje pri nas sadjevec, ki se ne drži dolgo in ki ni pripraven za promet. Tukaj hočemo govoriti samo o zadnjem vzroku.

Za hitro rabo zadostuje sadjevec, ki se, večkrat pomešan z vodo, izdeluje kakor doslej iz trebljenega in svežega sadja. Za klet in za prodajo pa moramo izdelati boljše in trpežno blago. Če prilijemo sadjevcu

vode, nam bo seveda posoda manjkala, sadjevec bo manj trpežen in manj sposoben za promet in to bo škoda, ki smo si ji naredili sami. Ker izdeluje manj trpežen sadjevec, ga tudi, češ, saj se ne bo dolgo držal, bolj hitro porabijo, ko pa bi bilo potrebno in primerno. Ker je tak sadjevec mnogi slabši, se zanj tudi težje najde kupec. Da pa bo sadjevec res vzoren moramo izpolniti natanko sledeče pogoje:

1. Sadje mora biti zrelo, torej ga moramo, posebno pozne vrste, pozno obirati.

2. Obrano sadje se mora vlečati in tako na kupu popolnoma dozoreti. Ta točka je jedna najvažnejših, ker je ravno od nje odvisna kakovost sadjeca.

3. Porabi se naj samo zdravo (ne gnilo) sadje, ki pa se naj prej opere.

4. Sadje se mora mešati, oziroma pridati se mu morajo one tvarine, ki naredijo, da je sadjevec trpežen, da se prej sčisti in da dobi prijeten okus.

Tukaj pridejo v prvi vrsti kisline vpoštev. Sladka jabolka in hruške, ki imajo medel okus in ki dajo malo trpežen, črnkast in sluzav sadjevec, se naj zmešajo s kislinami, naj se jim doda ribez, vinska kislina v napol zrelem grozdu (tudi martiščak je dober za to) ali čista vinska kislina, ki je računimo 100—250 g na hektoliter sadjeca. Plemenite vrste jabolk imajo navadno že po naravi malo čreslovine, zato dodajemo bridko sadje jabolke, hruške, kutine brez lupin, nesplejle, trnoljice i. t. d. 5%. Ali pa dodamo čiste čreslovine, ki je računimo 3 do 10 g na hektoliter. Ori drozganju se lahko ti sadeži prej zmešajo, ali pa se napravi posebe iz njih sok in tega se doda 5% sadjecu. Tak sadjevec je n. pr. iz lesnik, ki se dolgo drži, lepo izčisti in ki ima zelo prijeten okus. Čisto čreslovinu (kupljeno v taninu ali v izvlečku iz vinskih pečk i. t. d.) dodamo narejenemu sadjecu le tedaj, če je to potrebno.

5. Zelo se priporoča, da pustimo drozgo stati kakih 24 ur pri miru, posebno pri poznem sadju, in če ni vreme ravno pretoplo; to pa se ne sme nikdar zgoditi pri hruskah, ker so preobčutljive.

6. Če povzročimo krepko vretje s tem, da dodamo močen kvas, če pustimo, da dostopa zrak in da ima sadjevec dovolj toplote.

7. Če sadjevec pravočasno prečimo, ko je prvič povrel in pustimo, da potem stoji v velikih, a vedno vrhano polnih posodah na hladnem. Razume se samo po sebi, da moramo pri stiskanju paziti na snago.

Sadne tropine v zadnjem času po deželi precej žgejo, da dobijo žganjico za domačo potrebo. Tudi se v letih, ko je malo krme, lahko z uspehom skrmijo. Tako lahko ima ob znižanem izvozu dežela več koristi, kakor pa da gre kolikor mogoče mnogo sadja na tuje. V Mariboru, 9. julija 1908.

J. Belle.

Kako se sejejo jabolčne peške.

Piše Škerlec v Vičancih pri Veliki Nedelji na Spodnjem Štajerskem.

Previdno in pametno vsadi drevo, Ga skrbno obdelaj, hvaležno ti bo.

Ta izrek naj bi vsak zemljiški posestnik imel vedno pred očmi, kajti sadjereja je posebno na Spodnjem Štajerskem še komaj v začetku svojega razvoja. Zato nameravam spisati nekoliko stvkov iz lastnih izkušenj, kako se pride najceneje do sadnih dreves. Sicer ne trdim, da bi bila ta pisava za vsacega, kajti pregovor pravi: enemu se dopade črna, drugemu bela ali rdeča krava. Prepričan pa sem, da bodeš, dragi sadjerejec, ugodnejše uspehe dosegel, ako se bodeš ravnal po mojih lastnih dolgoletnih izkušnjah. Pomagaj si sam in božja roka ti bode delila obilnega sadu. Kraj, kateri je posajen s sadnim drevjem, je podoben zemeljskemu raj; zemljišče, oziroma posestvo brez sadnih dreves pa puščavi. Brezne travnike in pašnike zasadi z drevjem in če ob stezah narediš drevored, ne bodeš s tem prikril nobenega prostora. Imel bodeš ravno tak travnik in pašnik; da, še veliko več pridelkov potegneš iz zemlje, ker spodaj prediše seno, zgoraj pa trgaš jabolke, katere za gotov denar prodajaš. Pomisli, kako dobra in zdrava hrana so jabolka v zimi. Tudi jabolčnica ti ne bode presedala. Navadno pa ti denarne moči ne dopuščajo, da bi si nakupil potrebnih dreves za saditev — ali kaj zato — saj si jih lahko doma vzgojiš.

Ravno tako sem delal tudi jaz, ker tudi jaz nisem kapitalist. Ali ne delaj tako, kakor sem opazoval nekatere kmetovalce. Posadil je kruljevo drevo, katerega je izkopal v gozdu, v tako majhno jamo, kakor bi hotel pokopavati crknjeno kuro. Ko je bil z delom gotov, je velel temu sirotnemu drevesu: ako hočeš rasti, rasti, ako ne, pa me piši v uho. Potem pa ga je prepustil vetrovom in božji volji. Kaj nastane iz takega drevesa in koliko bo koristilo, to si lahko vsaki sam izračuna. Zato pa pomni: ako hočeš imeti lepo in zdravo sadno drevje, mu stori vse, česar potrebuje in odstrani vse, kar mu škoduje.

Vsa jabolčna drevesa se razvijejo iz peške. Iz malega zraste veliko. Zato moramo peške

shranjevati, da jih posejemo ob ugodnem času. Ako pa si nameravaš napraviti večjo drevesnico (množina naj se ravna, kolikor ti čas dopušča drevesa skrbno in ob pravem času obdelati), tedaj presejaj jabolčne tropine od zrelega sadja z velikim rešetom. Tropine pa ne smejo biti užgane, kajti potem izgubijo peške življenjsko moč kaljenja. Ako so peške v sredini žolte, tedaj niso več za setev. Peške moramo hraniti na suhem in zračnem prostoru. Zemlja, kjer bodeš sejati peške, mora biti dobro obdelana in zagnojena. Najbolje bi ti kazalo, da jih posejaš na stare zeljnate grede. Zelo dobro je, ako spraviš v zemljo kalij, fosforjevo kislino in apno, katero snovi posebno potrebujejo mlada drevesa. Zato posejaj na to, že obdelano zemljo Tomažovo žlindro in kalijevo sol. Recimo za en ar kakih 5 kg vsakega.

Potem pa na drobno podkopli ta umetna gnojila. Meseca novembra, preden začne zemlja zmrzavati, zjamekaj po čez precej plitvo ter nasuj dobro sprnatega komposta. Jamice naj bodo kakih 20—25 cm druga od druge, potem pa posejaj peške na kompost in jih zasuj na prst debelo z zemljo. Da ti ne bodejo kure razdrapale zemlje, pokrij celo sadnico z borovico, katere lahko pustiš do spomladi. Tudi pred mišjim nosom so peške bolj zavarovane. Konci aprila bodeš z veseljem zagledal iz peške rojeno drevesce, katero ti poreče: „Tukaj sem!“

Kakor je ravnati z malim otrokom, tako moraš ravnati tudi z malim drevescem. Samo si ne more pomagati. Ako opustiš dobro vzgojo pri malem otroku, pri mladi živini in malem drevesu ne bodeš imel zdravega, čvrstega človeka ne močne živine in lepega tržnega drevesa. — Izravnaj plevel skoz celo leto pri mladih drevesih in imej jih v snagi. Odkopavati moraš večkrat v letu ob suhem vremenu, da spraviš zrak k koreninam, ki ga željno pričakujejo. Varuj pa te bog, da bi smukal listje s teh dreves. Kar so pri tebi pljuča, to je listje na drevesih. K tako lahkim delom si lahko privadiš otroke. Ali vadi jih po malem, da jih ne spaciš. Dovolj vsakemu posebej mali del grede in s tem jim vsadiš v srce ljubezen do sadjarstva. Ako ti otrok delo dobro opravi, pohvali ga. Na ta način se bode sadjereja razširila in bode nam in našim potomcem prinesla veliko sreče.

Vsako dobro delo ti bog že na tem svetu obilno poplača. Imej vedno pri sadjereji misel: „kar bom delal, naredim dobro.“ Površno obdelovanje je samo napol storjeno delo in boljše je, da se nič ne stori. Sedi med tem časom raje za peč ali pa v senco kakega divjega drevesa, kajti ako ne delaš dobro, si nakopavaš jezo in sam sebi škodo, drugim pa iztrgaš iz srca ljubezen in veselje do drevesnice. Potemtakem bi prišla sadjereja na najnižjo stopinjo. Dobro storiš, ako zalivaš drevesca z gnojnicu, kateri primešaj polovico vode; ali tega ne delaj ob vročih urah. Ako pa zapaziš na drevju listne uši (grinto) in krvne uši, poškropi jih takoj z škropivom, katerega naredi tako-le: 1½ kg mazljivega mila [Schmierseife] (ne navadno milo) in 1 kg tobakovega izvlečka (Tabakextrakt), katerega dobiš v glavnih prodajalnah duhana. To zmešaj s 100 l vode. Dobro za škropljenje so vinogradeške škropilnice. Dokler se kažejo še ušice, ponovi škropljenje vsakih 3—4 dni. Na vsak način pa moraš škropiti tako, da zadeneš listje od vseh strani; drugi dan pa poškropi listje z navadno vodo, da ga opereš.

Ako bodeš z drevesi pravilno ravnal, bodeš imel že isto jesen do en meter visoka drevesa, katera se bodejo veselo smehljala vsakemu, ki jih bode gledal. S tem bi bila dela v prvem letu dokončana.

Sadi fant v mladosti dreva,
Da na starost te ne žuli reva.

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. septembra: 39, 16, 89, 15, 90.

Trst, dne 12. septembra: 35, 89, 82, 83, 86.

Listnica uredništva in upravnistva.

D. K. P. štev. 12904. Plačano do 1. 12. 1908
Lepa hvala! — St. F. štev. 4695. Svoto 4 k dobili.
Plačano do 1. 11. 1910. — Štev. 14908 Trst. Plačano do 1. 4. 1909. Lepa hvala. — A. Jontez, Osterfeld: Plačano do 1. 2. 1909. — Kuder Jos. Ernj:

Plačano do 1. 9. 1908. — Potisek Jos. Gladbe 16805: Dne 26. junija poslano 2 k smo vpisali za leto ročino, ker ni bilo označeno na poštni nakaznici, za naj bode denar. Plačano do 1. 2. 1909.

Na prodaj

posestvo v najboljšem stanu, vse zidano, meri 10 oravov gozda, njiv, travnikov; lep sadonosnik, se naredi lahko 10 polovnjakov mošta; cena 5.400 kron. — Proda Lenart Gampol v Podgorju pri Slov. Gradcu 672

Sodi,

dobri (weingrün) 600 do 700 litrov se prodajo za 8 vinarjev pri litru pri J. Gedliczka v Ormužu. 671

Viničarska družina

z 4 do 5 delavskimi močmi se sprejme za vinograd v spodnjem Leskovcu. Vpraša se pri upravnistvu „Štajerca“. 670

Mlinarski pomočnik,

pridni, kateri razumi vse na paromlini, z dobriimi spricvali se takoj sprejme v Veliki Nedelji; plačilo ugodno. — Tudi učenc 674

se takoj sprejme; biti mora od dobrih staršev. Več se izve pri upravn. „Štajerca“.

Pekovski učenc 640

se takoj sprejme. Plača 1 K na teden. Pekarja Ant. Gotthardt, Gradec, Leadpl. 28.

Iščem

manjše gospodarstvo blizu železnice postaje, v najem. Pismene ponudbe pod J. G. 42, poste restante, Laporja. 668

Klosterneuburske

mostne tehnične 637
od 80 vin. naprej se dobivajo pri J. Špahl, zlatar in optik v Ptuj.

Pridni viničar

z 4 do 6 delavskimi močmi, se sprejme pri vinogradekem oskrbnistvu g. Karola Seherbaum v Framu. Več se izve pri g. Jožetu Wratschke, trgovcu v Ptuj. 675

Malo posestvo

blizu cerkve, obstoječe iz 6 sadonosnik in nekaj oravov gozda, v dobrem stanu, se prodaja zaradi odhoda. Kni pogoji se izvedo pri Vida Klončarju na Hajdinu pri Ptuj.

1 kolarski učenc

2 pivovarnarska

učenca
iz dobrih družin, se takoj sprejmejo. Vpraša se pri kmetijskih zadruhi (Landwirtschafts Genossenschaft) v Velikoni.

V Sevnici!

Mešetar dal se je razglasil, mešetarji za grunte, bise, mlino, pa nima pravice, nima koncesije. Nima pravi od nobene kupčije nič računa.

Posestvo

na Pragerskem (Pragerhof) prodaj, blizu kolodvorske postaje, z 4 sobami, splošno za vsako obrt, 1 job zemljep vrt. Cena 8000 K. — travnik zraven. Dopise sprejme F. S. št. 55 Pragerhof post. restante. 67

Lepa gostilnica v

Gradcu

v neposredni bližini „Industrie halle“ z vrhom za sedeti in zelenjavo, z mesno zeljarjo, itd., dobri položaji, se zaradi bolezni s koncesijo in polštrom po ceni prodaja. Kar Fuchs, Graz, Steyrergasse 61.

Pohištva!

v veliki zalogi, kakor tu matrace, divani, otroške strelje, postelje vloge, poglavke itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priročno P. Srebrne v Maribor. Tegelhofova cesta 23. 64

Mlinsko orodje.

Prodaj za mlino, ki se sam na kamenje mele, vsakovrstno orodje, kamene, kolese, kisa za mlo, stange itd., vse kar se potrebuje za mlino. Kour Wernig, mlinarski mojster Ormužu (Friedau). 67

Gostilna z mesarijo

se s 1. novembrom da v najem. Vpraša se pri g. Johann Sauer, Hotel Meran, Maribor. 67

Sode

dobre, brez napake, transportne sode od 600 do 700 litrov, prodaja

C. Fürst & Söhne

v Ptuj.

Dobra gostilna

se da izobraženi, oženjeni dvojici z malo obitelji, katera je nemškega in slovenskega jezika zmožna, ima veselje do gostilniške obrti in kavčijo, podjako ugodnimi pogoji na račun. — Dopisi se naj pošljejo na lastnico gospo Amalijo Rupnik, nadučiteljevo soprogo v Vitanji pri Celju. 68

Sladki vinski mošt

grafičinsko blago		K 24—
risling		K 42—
kmetško blago		K 18—
stara vina		K 40—
50% pristna slivovka in tropinovec		K 98—

pri 100 litrih.

Tudi se prodaja stare

dobre sode

od 300 do 900 litrov po nizki ceni pri

J. Kravagna, Ptuj.

Prilična prodaja!

Prodaj svoj umetni mlin, zvezan z žago za dila in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki Labudski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 oravov zemlje z stavbiščem za kolodvorsko restavracijo. Vse z »fundus instructus«, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod »Gute Existenz«, poste restante, Lavamünd, Koroško. 438

V Mariboru, Pfarrhofgasse hšt. 7 (blizu glavne pošte) ustanovil se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, posebno pa glede oproščenja (frajege) vojaške službe.

621

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledenju jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamaščenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, apetit in prebavljenje, pospešuje sredstvo, ki odstrani zonne posledice iz neznanosti, ne padne diete, prehlajenja, zamaščenja, sestava preobilne kisline a. p. "Sodbrennen", napenjanje itd. in krute bolečine odstrani in zmanjša dr. Rosa bajeam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Opazilo! Vsi deli zavijka nosijo posebno depozirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka

B. FRAGNER, c. kr. dvorni liferant

„zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinselte 203 kot Neraudacoste.

Postna pošiljatev vsak dan.

I cela steklenica 2 K, 1/2 stekla 1 K. Po pošti proti naprejšnji pošiljavi K 1-60 se 1 malo steklenico, K 2-80 pa 1 veliko steklenico, K 4-70 2 veliki, K 8-4 veliki, K 22-14 velikih steklenic franco vseh-stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v avstrijskih avstrijskih.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj araven klavnico in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les blodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

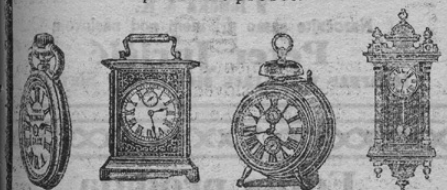
56

Doseženo je

da pride vsakdo za malo denarja do dobro idece ure, ako jo kupi pri meni.

Zahtevaljte

mi pred nakupom moj bogato ilustrirani glavni cenik s 3000 podobami, katerega vam pošljemo takoj zastonj in poštne prosto.

Rlo-za K 3-50
Rokopisura K 4-
Sicarska ura 5-
Srebrna reizen-
toar K 8-40
Srebrna Rokopis K 11-
Ura za stati s budilnico K 7-20
z slagwerkom in budilnico K 9-80
zgodbo (2 koma-
da K 12-80.)
Kokhrnalska budil-
nica K 9-90, svetli
po noči K 2-90,
budilnica s dvoj-
nim zvonom
K 2-50, svetli po
noči K 4-20.
Foselja K 8-50,
z budilnico
K 12-20, z slag-
werkom na pol
in celo uro brez
budilnice K 10-50,
gre 14 dni K
14-60.

Naj-ojca izbira v mojem glavnem ceniku.
Direktna razposiljatev vsakemu zasebnemu kupcu.
Za vsako uro 3 leta pisemne garancije.

Ni rizika. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prva fabrika ur v Brux

HANNS KONRAD,
c. in kr. dvorni liferant Brux 1363 (češko).

531

Samo pravi je lo

Thierry-balzam

zeleno in uro kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali patent potna družinska steklenica K 5-—. Zaboj zastonj.

Thierry centifolij-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 3-60. Zaboj zastonj. Povsodi priznana kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu, bruha, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe in denar:

Thierry, apoteka k angelj-varuhu v Pregradi pri Rogatcu.
Zaloga v največih apotekah.

237

Dobre harmonike K 4-80

50.000 komadov prodanih.

Brez celinskih izdatkov!

Garancija.

Imen avsa dovoljena ali denar nazaj.

Stev. 3009/10, 10 tastov, 2 registra K 4 80
28 glas v. velikost 24x12 cm.
Stev. 657 1/4, 10 tastov, 1 regi ter K 5 20
28 glas. velikost 30x15 cm.
Stev. 656 1/4, 10 tast. 2 registra K 5 40
28 glas. velikost 30x15 cm.
Stev. 305 1/4, 10 tast. 2 registra K 6 20
50 glas. velikost 24x12 cm.
Stev. 663 1/4, 10 t. 2 registra K 8-
50 glas. velikost 31x15 cm.
Stev. 306 1/4, 10 tastov, 2 registra, 50 glasov, velikost K 8 50
31x15 1/4 cm.
Stev. 307 1/4, 10 tastov, 3 registre, 70 glasov, velikost K 9 50
31x15 1/4 cm.

Sola za samouk za vsako harmoniko zastonj.
Poslje po povzetju c. in kr. dvorni liferant

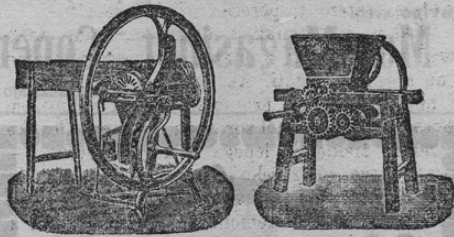
Hanns Konrad razposiljevalna hiša Brux številu 1364 (češko.)

Glavni katalog z nad 3000 podobami na zahtevo vsakomur zastonj in franko.

Fabrika kmetijskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu

(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, reblar za koruzo, sesalnice za gnojico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuerchen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline in kamenitih valčev za zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düchschner“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleske nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko.

433

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

nadomestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot edelajade, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 140 in K 2-—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5. nov.
Razpošilja se vsak dan.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih od 8-12 ura.

Obdenje z avst. ogerske banke.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada-jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakorčnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo

Jos. Kasimir

trgovina z mešanim blagom

nasproti W. Sirk's Nfl. in filijalka nasproti minoritske cerkve preje O. Gossner

PTUJU

priporoča svojo bogato zalogo v špecerijemskem, materijalnem, barvnem, galanterijskem, kratkem in reznem blagu, 80% jeshovo kislino, laško, bučno in namizno olje, vse vrste moke, riža, kave, čaja.

Novost!!

Novost!!

Podagrin kopeljna sol

Lukulus ter klajno apno (Futterkalk) za svinje, žganje v steklenicah ter vse drugo pri najboljši in najcenejši postrežbi.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne

kapljice.

Staro slavno, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavljanja.

Delovanje izvrstno, vseh signren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajststorič) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

578

AUSTRO-AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Materi želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na
Simon & Simetelka
v Gubjani Kolodvorske ulice 20.
Zaštevstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Božične premije.

Vsak p. t. kupec, ki v času od 1. septembra do 30. novembra naroči pismeno najmanjše za 40 K nakrat, dobi eno božično gratis-premijo eno 1-a Adler-Roskopf-Alarm-budilnico št. 4343 s ponoči svitlo cifernico v vrednosti K 4-20, poleg tega 3-letno pismeno garancijo.

Kdor naredi tako naročilo v najmanjši svoti K 60—nakrat, dobi eno švicarsko zistem Roskopf patent-anker-remontoar-uro št. 4060 v vrednosti K 5—s 3-letno pismeno garancijo.

Taisti kupec, ki v času od 1. septembra do 15. decembra naredi pismeno naročilo v najmanjši svoti od K 20—nakrat, dobi eno angelsko zvonjenje za božično drevesce št. 1 v vrednosti K 1-50.

Poleg tega dobi vsak naročitelj 96 strani močni koledar za l. 1909 zastoji. Onim naročilom, ki pridejo po označenem času (po 30. novembru oz. 15. decembru) se te gratis-premije na noben način ne podelijo.

Priporočamo tedaj, da se nam pošlje zlasti božična naročila že v mesecih september, oktober, november.

Prva tovarna ur v Brüxu št. 1574 (Češko).

Moj 200 strani močni, 3000 podob obsegajoči glavni cenik se po zahtevi vsakomur zastoj in poštne prosto pošlje. 625

Sprejme se oženjeni majer

k živini, katerega žena svinjsko dekle namestuje. Kje pove upravništvo „Štajerca“. 655

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otroških čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6 v Celju. 408

Za bolnike! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako močnim in zastarelimi slučajem: revme, gihta, boleznij žive, glavobol in zobobola, bolečin v hrbtu in v miškeljnih, bolenja v strani, bolečin nog napenjanju, se hvali splošno na mnogih klinikah praktično izkušeni, od ca. 1000 zdravnikov priporočeni, takoj bolečin od stranjajoči

Ichtyomentol.

Patent v vseh državah. Večkrat premijirano. Nedosežen v zdravilnem vplivu! Uspeh presenečljiv! Čez 15.000 zahvalnih pism. — Edina razpošiljatev in fabrika:

Kemični laboratorij apotekarja

S. Edelmann Bohorodczany (via Lvov) edelek 28.

Franko-razpošiljatev od 5 steklenic naprej proti pošiljati 6 K—, po povzetju 20 vin. več. 10 steklenic franko K 10—, 25 steklenic franko K 23—. 653

Red Star Line Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelfijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene

103 pojasnila daje

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji ali

Franc Dolenc, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

15000 goldinarjev plačila

= za osebe brez brade in za plešce

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh po pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospodje dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev obrvi in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki upliva med 8 dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj rasti. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

= 5000 goldinarjev v gotovini vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brade in plešast ali z redkimi lasi.

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jamstvo. Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred predbami!

Ozira se na moje poskuse z vašim „Mos Balsamom“, vam lahko naznamim, da sem s njim popolnoma dovoljen. Že po 8 dneh so se pojavili očito lasi; ako ravno so bili lasi svitli in mehki, so bili vendar krepki 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj sele se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. Ležno ostajem I. C. Dr. Tverg. Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi „Mos Balsam“ kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Pela sem dalje casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem pa po 3 tedne „Mos Balsam“, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gdč. M. C. Andersen, Ny Vaegade 5, Kopenhagen.

1 zavoje „Mos“ gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pišite na največjo specialno govinno sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

!!Puške!!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 1-50, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni. 537

— Cenik s slikami franko. —

F. Dušek, Opočno
št. 104 na državni železnici, Češko.

Novost! Cenik franko. Novost!
Železna patent. Roskopf-ura

5 kron.

Jamstvo 3 leta ali pa denar nazaj!

Do danes se je dobila za 5 kron le prav navadna ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za 5 kron uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, ima kazalnik iz emajla, kaže natančno, na minuto, okrov iz pravga niklja, in se odpre. S ebrne ure 7 kron, z dvojnimi okrovom 10 K. Zahtevajte cenik zastoj.

A. KIFFMANN

tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine 512 v MARIBORU P. I.

Gospodska ulica št. 11. — Herrengasse Nr. 11.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in ces. kr. skladišče smodnika

— v Ptujju št. 11 —

priporoča pri najnižji ceni: kavo surovo in žgano, olje, riž, sladkor, čaj, rum, vonjave, petrolej, mlo, kakor vsakovrstno drugo specerijsko blago; nadalje priporoča raznesilni smodnik, črni in ružjavi smodnik za lojce, posebno fini lovski smodnik v škatlah, drobni svinec, kapice, patrone za puške in revolverje i. t. d. — Glavna zaloga **Tomaževih žilindrov**, kajnita 40%—no kaljevo sol za gnojenje travnikov, njiv, za jesen in spomlad. — Prodaja žveplenokislega amonjaka in superfosfata za gnojenje vinogradov. — Potreba jako urna in solidna.

Lepo ležeča gostilna

na jako živahni cesti, 25 minut pešpota od Celja, najlepši izletni kraj z senčnatimi vrtni za sedeti, veliki sadonosnik in vrt za zelenjavo, 5 sob s velbano kletjo in kuhinjo, posebno spodarsko poslopje z velbanimi hlevi, se tja za 14.000 kron s fundusom proda. Naplata K 6.000. Vpraša se pri upravi tega lista.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR** št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Edina prodaja

premoga

(Kalkgruber Glanzkohle)

in

Bärnbacher Braunkohle

pri gosp.

Sigmund Uray v Köflachu

Delavce

išče veliko stavbinsko podjetje v Spittal-u na Dravi. Zaslužek K 3-50 do K 4— na dan. Pritež z najmanj 15 mož dobijo prosto vožnjo. Naznanila sprejema gosp. inženier Zdrahal Spittal-u na Dravi.

Tiskal: W. Blanke v Pt.